

Βρυξέλλες, 29 Ιουνίου 2026
(OR. en)

11280/26

**Διοργανικός φάκελος:
2026/0103(NLE)**

**IPCR 73
PROCIV 147
FORETS 102**

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

Θέμα: Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την ολοκληρωμένη διαχείριση του κινδύνου δασικών πυρκαγιών

Επισυνάπτεται στο παράρτημα για τις αντιπροσωπίες η σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την ολοκληρωμένη διαχείριση του κινδύνου δασικών πυρκαγιών, την οποία ενέκρινε το Συμβούλιο κατά την 4188η σύνοδό του στις 29 Ιουνίου 2026.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την ολοκληρωμένη διαχείριση του κινδύνου δασικών πυρκαγιών

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως τα άρθρα 192 και 196, σε συνδυασμό με το άρθρο 292,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Τα τελευταία χρόνια, και ιδίως κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού του 2025, η ΕΕ ήρθε αντιμέτωπη με πολλές σοβαρές δασικές πυρκαγιές σε ολόκληρη την Ευρώπη, γεγονός που ανέδειξε την επείγουσα ανάγκη ανάληψης δράσης κατά αυτού του εντεινόμενου κινδύνου. Μολονότι οι προσπάθειες πρόληψης και ετοιμότητας είχαν ενισχυθεί τόσο σε εθνικό όσο και σε ενωσιακό επίπεδο, η συνολική καμένη έκταση στην Ευρωπαϊκή Ένωση υπερέβη για πρώτη φορά το ένα εκατομμύριο εκτάρια και ο μηχανισμός πολιτικής προστασίας της Ένωσης (UCPM)¹ ενεργοποιήθηκε περισσότερες φορές από ποτέ για την παροχή στήριξης πυρόσβεσης στα κράτη μέλη.

¹ Απόφαση αριθ. 1313/2013/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί μηχανισμού πολιτικής προστασίας της Ένωσης.

- (2) Τα τελευταία χρόνια, ο κίνδυνος δασικών πυρκαγιών έχει αυξηθεί σημαντικά σε ολόκληρη την Ένωση. Οι καταγεγραμμένες καμένες εκτάσεις υπερέβησαν τον μέσο όρο κατά τα τέσσερα από τα πέντε τελευταία έτη και οι δασικές πυρκαγιές γίνονται επίσης εντονότερες και μεγαλύτερες, καθώς διευρύνονται οι εκτάσεις που είναι εκτεθειμένες σε κίνδυνο λόγω της κλιματικής αλλαγής. Η κατάσταση επιδεινώνεται περαιτέρω από το γεγονός ότι οι πολύ μεγάλες και υψηλής έντασης δασικές πυρκαγιές που είναι δύσκολο να τεθούν υπό έλεγχο με τα παραδοσιακά μέσα πυρόσβεσης γίνονται συχνότερες σε ορισμένες γεωγραφικές περιοχές, τάση που αναμένεται να συνεχιστεί.
- (3) Οι δασικές πυρκαγιές αποτελούν σύνθετη πρόκληση και μπορούν να προκαλέσουν εκτεταμένες ζημιές στην κοινωνία, στην οικονομία, στο περιβάλλον, στο κλίμα, στις υποδομές και στην πολιτιστική κληρονομιά. Ανάλογα με τις περιφερειακές και τοπικές συνθήκες και το μέγεθος του συμβάντος, μπορούν να οδηγήσουν στην απώλεια ζωών και μέσων διαβίωσης, να βλάψουν σημαντικά περιουσίες και υποδομές και να προκαλέσουν κατολισθήσεις, την υποβάθμιση της ποιότητας του αέρα και των οικοσυστημάτων, επηρεάζοντας αρνητικά τη γεωργία και τη δασοπονία, τη δημόσια υγεία και ασφάλεια, συμπεριλαμβανομένης της ψυχικής υγείας, και τους πόρους πόσιμου νερού.
- (4) Ο αυξημένος κίνδυνος δασικών πυρκαγιών διαμορφώνεται κυρίως από έναν συνδυασμό παραγόντων, ιδίως την κλιματική αλλαγή και τις αλλαγές στη διαχείριση της γης. Η κλιματική αλλαγή οδηγεί σε συχνότερους και εντονότερους καύσωνες και ξηρασίες, με αποτέλεσμα η ξηρή βλάστηση να λειτουργεί ως καύσιμο για τις δασικές πυρκαγιές· μάλιστα, με την περαιτέρω υπερθέρμανση του πλανήτη οι συνθήκες αυτές αναμένεται να επιδεινωθούν, επηρεάζοντας επίσης μεγαλύτερα τμήματα της Ευρώπης. Ταυτόχρονα, η εγκατάλειψη της γης, η μείωση του πληθυσμού στις αγροτικές περιοχές και, σε ορισμένες περιφέρειες, η ανεπαρκής διαχείριση της γης και των δασών σε συνδυασμό με τις μεταβαλλόμενες κλιματικές συνθήκες οδηγούν στη συσσώρευση βιομάζας και στη συνέχεια της βλάστησης. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με την επέκταση των αστικών περιοχών σε δάση και δασικές εκτάσεις, εκθέτει όλο και περισσότερο τους ανθρώπους και τις υποδομές σε κινδύνους δασικών πυρκαγιών.
- (5) Η συντριπτική πλειονότητα των αναφλέξεων δασικών πυρκαγιών στην Ένωση οφείλεται σε ανθρώπινη δραστηριότητα, μεταξύ άλλων εξαιτίας αμέλειας, εμπρησμού και δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τις υποδομές.

- (6) Μια προσέγγιση που αφορά το σύνολο της διοίκησης αποσκοπεί στην ολοκληρωμένη και συντονισμένη διακυβέρνηση σε όλα τα επίπεδα, η οποία θα μπορούσε να συμβάλει στην αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου δασικών πυρκαγιών.
- (7) Η ευθύνη για τη διαχείριση του κινδύνου δασικών πυρκαγιών εναπόκειται πρωτίστως στα κράτη μέλη, τις περιφερειακές αρχές και τους διαχειριστές γης, ενώ η Ένωση παρέχει στήριξη μέσα από χρηματοδότηση, δεδομένα, συντονισμό και ανταλλαγή γνώσεων. Λόγω της ποικιλομορφίας των τοπίων, των δασικών δομών και των κλιματικών συνθηκών της Ευρώπης, τα μέτρα διαχείρισης του κινδύνου δασικών πυρκαγιών πρέπει να προσαρμόζονται στις τοπικές ιδιαιτερότητες και παράλληλα να επωφελούνται από τη συντονισμένη στήριξη της Ένωσης.
- (8) Για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του αυξανόμενου κινδύνου δασικών πυρκαγιών απαιτείται μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που θα καλύπτει ολόκληρο τον κύκλο διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης, της ετοιμότητας, της αντίδρασης και της ανάκαμψης. Η εν λόγω προσέγγιση θα πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη τις οικολογικές, κοινωνικές, οικονομικές και πολιτιστικές διαστάσεις των δασικών πυρκαγιών.
- (9) Καθώς η εκδήλωση μεγάλων δασικών πυρκαγιών γίνεται συχνότερη και ο έλεγχός τους δυσκολότερος, οι δυνατότητες αντίδρασης πρέπει να ενισχυθούν μέσω της βελτίωσης του συντονισμού, της διαλειτουργικότητας, της κατάρτισης, του εξοπλισμού και των αναλυτικών δυνατοτήτων, καθώς και μέσω της ανταλλαγής πόρων και εμπειρογνώσιας μεταξύ των κρατών μελών.

- (10) Για τον σκοπό αυτό απαιτείται ενδεχομένως ενισχυμένη διακυβέρνηση, ώστε να διασφαλιστεί ο συντονισμός των πολιτικών στα διάφορα επίπεδα διοίκησης, καθώς και πιο ολοκληρωμένη χρηματοδότηση και κινητοποίηση δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων σε όλα τα στάδια του κύκλου διαχείρισης κινδύνου.
- (11) Η ανάκαμψη μετά τις πυρκαγιές θα πρέπει να επιδιώκει να διασφαλίσει την αποκατάσταση των οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν, καθώς και της γεωργικής και της δασικής οικονομίας, καθώς και την αποκατάσταση των κοινοτήτων και των μέσων διαβίωσης που επλήγησαν κατά τρόπο που να αποτρέπει τη μακροπρόθεσμη υποβάθμιση και να στηρίζει τη βιώσιμη χρήση της γης, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις μελλοντικές κλιματικές συνθήκες². Οι προσπάθειες ανάκαμψης, με τη βοήθεια απλουστευμένης πρόσβασης σε χρηματοδότηση, θα πρέπει επίσης να λαμβάνουν υπόψη τις επιπτώσεις των δασικών πυρκαγιών στους πληγέντες πληθυσμούς και στο προσωπικό ανταπόκρισης. Η συλλογή δεδομένων σχετικά με τις επιπτώσεις των δασικών πυρκαγιών πρέπει επίσης να βελτιωθεί, προκειμένου να είναι δυνατή η ποσοτικοποίηση των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και οικονομικών ζημιών για την υποστήριξη μελλοντικής διαχείρισης κινδύνου.
- (12) Οι κίνδυνοι δασικών πυρκαγιών καθορίζονται σε μεγάλο βαθμό από τον τρόπο διαχείρισης της γης. Σε ορισμένες περιφέρειες, η μείωση του πληθυσμού στις αγροτικές περιοχές και η εγκατάλειψη της γης έχουν ως αποτέλεσμα τη συσσώρευση βιομάζας και τη δημιουργία τοπίων με υψηλό δυναμικό για πυρκαγιές με ακραία συμπεριφορά. Η ανάπτυξη βιώσιμων αξιακών αλυσίδων βιολογικής βάσης στο πλαίσιο μιας βιώσιμης δασικής βιοοικονομίας δημιουργεί οικονομικά κίνητρα για την ενεργό βιώσιμη διαχείριση των δασών, η οποία είναι απαραίτητη για τη μείωση του κινδύνου δασικών πυρκαγιών με την πάροδο του χρόνου και σε μεγάλες περιοχές. Η χρήση παραδοσιακών πρακτικών που συρρικνώνουν το φορτίο καύσιμης ύλης, για παράδειγμα η επιβεβλημένη καύση και η εκτατική βόσκηση, έχει μειωθεί, αλλά θα πρέπει να ενθαρρύνεται, όταν κρίνεται σκόπιμο, ως αναπόσπαστο μέρος της διαχείρισης της γης και των δασών σε τοπικό επίπεδο, όπως και οι παρεμβάσεις ενεργού βιώσιμης διαχείρισης των δασών, για παράδειγμα οι εργασίες χειρωνακτικής ή μηχανικής θαμνοκοπής, η αραίωση, το κλάδεμα και η διαφοροποίηση των ειδών. Τα τοπία με μεγαλύτερη ποικιλομορφία, τα οποία αποτελούνται από δάση, λειμώνες, καλλιεργήσιμες εκτάσεις και υγροτόπους, μπορούν να επιβραδύνουν την εξάπλωση των πυρκαγιών και να μειώσουν την πιθανότητα πυρκαγιών μεγάλης κλίμακας.

² Όπως περιγράφεται, μεταξύ άλλων, στο ενημερωτικό σημείωμα του Κοινού Κέντρου Ερευνών του 2026, *Forest resilience against wildfire* (Ανθεκτικότητα των δασών έναντι των δασικών πυρκαγιών), <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC145919>.

- (13) Η προσαρμοστική διαχείριση της γης και ο ολοκληρωμένος ολιστικός σχεδιασμός του τοπίου και της χρήσης γης διαδραματίζουν καίριο ρόλο στη δημιουργία πολυλειτουργικών τοπίων που είναι ανθεκτικά στις πυρκαγιές. Εν προκειμένω περιλαμβάνονται η βιώσιμη διαχείριση των δασών, η στήριξη των μέσων διαβίωσης στις αγροτικές περιοχές και στοχευμένα μέτρα για τις ζώνες μίξης δασών-οικισμών, όπου τα μέτρα πρόληψης μπορούν να μειώσουν σημαντικά τους κινδύνους δασικών πυρκαγιών.
- (14) Η προστασία και η αποκατάσταση της φύσης σε υποβαθμισμένα, αποστραγγισμένα, κατακερματισμένα ή με άλλον τρόπο αλλοιωμένα οικοσυστήματα μπορούν να συμβάλουν στη διαχείριση του κινδύνου δασικών πυρκαγιών, καθιστώντας τα οικοσυστήματα πιο ανθεκτικά και μειώνοντας τον κίνδυνο και τις επιπτώσεις ακραίων φαινομένων. Η αποκατάσταση υγροτόπων, τυρφώνων, ποταμών και πλημμυρικών περιοχών μπορεί, κατά περίπτωση, να δημιουργήσει φυσικές αντιπυρικές ζώνες και να συμβάλει στη σταθεροποίηση των υδρολογικών κύκλων, μειώνοντας έτσι τους κινδύνους δασικών πυρκαγιών. Επομένως, οι στόχοι για τη βιοποικιλότητα, την ανθεκτικότητα των υδάτων και τη διαχείριση του κινδύνου δασικών πυρκαγιών αλληλεπικαλύπτονται και θα πρέπει να επιδιώκονται με αμοιβαία υποστηρικτικό και συνεργατικό τρόπο.
- (15) Για την παρακολούθηση των δασικών πυρκαγιών και την εκτίμηση κινδύνου στην Ένωση πρέπει να αντιμετωπιστούν σημαντικές προκλήσεις, μεταξύ άλλων περιφερειακές ελλείψεις στη διαθεσιμότητα, τη συνοχή και τη διασυνοριακή ενοποίηση των δεδομένων, καθώς και η ανεπαρκής ενσωμάτωση αλυσιδωτών κινδύνων, όπως οι κατολισθήσεις, η ατμοσφαιρική ρύπανση και η διάβρωση του εδάφους. Το γεγονός αυτό περιορίζει την αποτελεσματικότητα της πρόληψης, της ετοιμότητας και της αντίδρασης.
- (16) Για να βελτιωθεί η ετοιμότητα μέσω της ενίσχυσης των μεθόδων εκτίμησης του κινδύνου δασικών πυρκαγιών, της αναβάθμισης των συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης και της επέκτασης των δυνατοτήτων μοντελοποίησης της συμπεριφοράς των πυρκαγιών, θα πρέπει να γίνεται καλύτερη και πιο συστηματική χρήση των διαθέσιμων δεδομένων και εργαλείων για την υποστήριξη της λήψης τεκμηριωμένων αποφάσεων.
- (17) Ο κίνδυνος δασικών πυρκαγιών μπορεί να μειωθεί μέσω της ενίσχυσης της ευαισθητοποίησης του κοινού και της ενθάρρυνσης αλλαγών στη συμπεριφορά του, καθώς και μέσω της διευκόλυνσης της πρόσβασής του σε πληροφορίες σχετικά με τον κίνδυνο πυρκαγιάς. Επίσης, απαιτούνται στοχευμένες στρατηγικές επικοινωνίας και συμπεριληπτικές προσεγγίσεις που λαμβάνουν υπόψη τις ευάλωτες ομάδες και τα διάφορα κοινωνικά πλαίσια.

- (18) Η ετοιμότητα των κοινοτήτων για την αντιμετώπιση δασικών πυρκαγιών θα πρέπει να ενισχυθεί με συμμετοχικό τρόπο, με τη σύμπραξη γεωργών, δασοπόνων, τοπικών αρχών, κοινωνικών εταίρων, οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και άλλων συμφεροντούχων, καθώς και μέσω δραστηριοτήτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και ευαισθητοποίησης.
- (19) Οι δασικές πυρκαγιές αποτελούν παγκόσμιο φαινόμενο που απαιτεί περιφερειακή και διεθνή συνεργασία, ιδίως με τις γειτονικές χώρες της Ένωσης. Περιφερειακές πρωτοβουλίες, όπως ο Περιφερειακός Σταθμός Εναέριας Πυρόσβεσης Κύπρου (CRAFS), θα μπορούσαν να προωθήσουν περαιτέρω τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών στον τομέα της διαχείρισης του κινδύνου δασικών πυρκαγιών. Άλλες πρωτοβουλίες που προωθούν τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών στον τομέα της διαχείρισης του κινδύνου δασικών πυρκαγιών θα πρέπει να εξεταστούν σε άλλα μέρη της Ένωσης.
- (20) Μέτρα όπως οι αξιολογήσεις από ομοτίμους, οι συμβουλευτικές αποστολές, οι ανταλλαγές εμπειρογνομόνων και η εκ των προτέρων τοποθέτηση μέσων πυρόσβεσης θα μπορούσαν να συμβάλουν στην ενίσχυση της διαλειτουργικότητας, της επίγνωσης της κατάστασης και της ετοιμότητας του προσωπικού πρώτης επέμβασης. Επίσης, θα ενθαρρύνουν την ενίσχυση της δέσμευσης και τον καλύτερο συντονισμό μεταξύ των κρατών μελών.

- (21) Για την αποτελεσματικότερη χρήση της ενωσιακής χρηματοδότησης, της τεχνικής υποστήριξης και της ανταλλαγής πληροφοριών και δεδομένων σε πραγματικό χρόνο —ιδίως όσον αφορά τη συμπεριφορά των δασικών πυρκαγιών— πρέπει να υπάρξει καλύτερος συντονισμός. Επιπλέον, κατά περίπτωση, η λήψη αποφάσεων θα μπορούσε να βελτιωθεί μέσω της προώθησης μιας κοινής αντίληψης των εθνικών και περιφερειακών στρατηγικών και σχεδίων δράσης για τη διαχείριση του κινδύνου δασικών πυρκαγιών. Αν χρησιμοποιηθούν αποτελεσματικά και ευθυγραμμιστούν με τις επιχειρησιακές ανάγκες, τα δεδομένα, τα εργαλεία και οι υπηρεσίες της Ένωσης, όπως αυτά που παρέχονται από το ευρωπαϊκό σύστημα πληροφόρησης για τις δασικές πυρκαγιές (EFFIS), το οποίο λειτουργεί στο πλαίσιο των υπηρεσιών διαχείρισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης του Copernicus³, μπορούν να υποστηρίξουν τα κράτη μέλη ώστε να ενισχυθούν η παρακολούθηση, η χαρτογράφηση και η εκτίμηση κινδύνου δασικών πυρκαγιών, ενώ τα προηγμένα εργαλεία μοντελοποίησης και πρόβλεψης, όπως η πρωτοβουλία «Προορισμός Γη», μπορούν να βελτιώσουν τη μοντελοποίηση και την πρόβλεψη του κινδύνου δασικών πυρκαγιών.
- (22) Τα μέσα της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένου του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας⁴, παρέχουν στήριξη στα κράτη μέλη για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή μεταρρυθμίσεων, την ενίσχυση της διακυβέρνησης και την ανάπτυξη ικανοτήτων στον τομέα της διαχείρισης του κινδύνου δασικών πυρκαγιών.
- (23) Ο UCPM, ο οποίος περιλαμβάνει την Ευρωπαϊκή Δεξαμενή Πολιτικής Προστασίας, το rescEU και το Δίκτυο Γνώσεων Πολιτικής Προστασίας της Ένωσης, μπορεί να ενισχύσει την πρόληψη, την ετοιμότητα και την αντίδραση διευκολύνοντας τη συνεργασία, την κατάρτιση, την ανταλλαγή εμπειρογνωσίας, τη χρήση πόρων και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών.

³ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/696 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του ενωσιακού διαστημικού προγράμματος και του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το διαστημικό πρόγραμμα, και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 912/2010, (ΕΕ) αριθ. 1285/2013 και (ΕΕ) αριθ. 377/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ.

⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

- (24) Η έρευνα και η καινοτομία που υποστηρίζονται σε ενωσιακό επίπεδο, μεταξύ άλλων μέσω του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»⁵, συμβάλλουν στην ανάπτυξη νέων τεχνολογιών, επιχειρησιακών λύσεων και τεχνικών διαχείρισης της γης. Ωστόσο, η υιοθέτηση και η θέση σε λειτουργία αυτών των αποτελεσμάτων στη διαχείριση του κινδύνου δασικών πυρκαγιών θα μπορούσαν να βελτιωθούν.
- (25) Κατά την εφαρμογή της παρούσας σύστασης θα πρέπει να ληφθούν δεόντως υπόψη τα ποικίλα προφίλ κινδύνου δασικών πυρκαγιών, πρότυπα χρήσης της γης και συστήματα διακυβέρνησης των κρατών μελών,

ΣΥΝΙΣΤΑ:

Μέτρα για την πρόληψη των δασικών πυρκαγιών μέσω της διαχείρισης και αποκατάστασης του τοπίου

1. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενισχύσουν και, κατά περίπτωση, να επεκτείνουν τους μηχανισμούς παροχής κινήτρων για τη στήριξη μέτρων πρόληψης και αποκατάστασης που σχετίζονται με τη βιώσιμη διαχείριση της γης σε περιοχές επιρρεπείς σε πυρκαγιές, λαμβάνοντας υπόψη τον πλήρη κύκλο διαχείρισης κινδύνου και διευκολύνοντας την πρόσβαση και την αποτελεσματική χρήση των διαθέσιμων χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ που τελούν υπό τη διαχείρισή τους.

⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/695 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαισίου έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη», τον καθορισμό των κανόνων συμμετοχής και διάδοσής του, και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1290/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1291/2013.

2. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθήσουν περαιτέρω τη βιώσιμη διαχείριση των δασών σύμφωνα με τα κριτήρια και τους δείκτες της υπουργικής διάσκεψης για την προστασία των δασών στην Ευρώπη (Forest Europe) και, σε αυτό το πλαίσιο, όπου είναι σκόπιμο και εφικτό, μεταξύ άλλων μέσω τοπικών σχεδίων προληπτικής διαχείρισης για τις εκτεθειμένες δασικές εκτάσεις, να προαγάγουν διαφοροποιημένες δασικές δομές και, όπου είναι δυνατόν, τη χρήση εναλλακτικών λύσεων έναντι των μονοκαλλιεργειών εξαιρετικά εύφλεκτων ειδών.
3. Κατά περίπτωση, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να χαρτογραφήσουν το φορτίο καύσιμης ύλης και να καταρτίσουν τοπικά προσαρμοσμένες κατευθυντήριες γραμμές και εργαλεία για τη διαχείριση του φορτίου καύσιμης ύλης, θα πρέπει δε να διαβουλεύονται με τους κοινωνικούς εταίρους, τους ιδιοκτήτες και τους διαχειριστές δασών, καθώς και με τις τοπικές αρχές στο πλαίσιο των εργασιών αυτών. Εν προκειμένω, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν την επιβεβλημένη ή ελεγχόμενη καύση, κατά περίπτωση και σύμφωνα με τις εθνικές νομικές απαιτήσεις και απαιτήσεις ασφάλειας, ως τρόπο μείωσης του φορτίου καύσιμης ύλης στο πλαίσιο της διαχείρισης της γης και των δασών, και εφόσον κρίνεται σκόπιμο, να επανεξετάσουν τους οικείους κανόνες αδειοδότησης ώστε να διασφαλίζουν τις κατάλληλες εγγυήσεις ασφάλειας και οικολογίας.

4. Τα κράτη μέλη, σύμφωνα με τα στρατηγικά τους σχέδια στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής⁶ και κατά την έκδοση προσκλήσεων υποβολής προτάσεων για εξατομικευμένες λύσεις για την ολοκληρωμένη διαχείριση του κινδύνου δασικών πυρκαγιών στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Συμπράξεων Καινοτομίας (EIP-AGRI), θα πρέπει κατά περίπτωση να λαμβάνουν υπόψη συγκεκριμένες προκλήσεις όσον αφορά τις δασικές πυρκαγιές.
5. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάζουν τον κίνδυνο δασικών πυρκαγιών κατά την κατάρτιση εθνικών, περιφερειακών και τοπικών σχεδίων και στρατηγικών διατήρησης της φύσης, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών σχεδίων αποκατάστασης και των σχεδίων διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών, καθώς και κατά την εφαρμογή μέτρων μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και προσαρμογής σε αυτήν. Ομοίως, κατά τον σχεδιασμό της διαχείρισης του κινδύνου δασικών πυρκαγιών θα πρέπει να συνυπολογίζουν τους στόχους διατήρησης και αποκατάστασης της βιοποικιλότητας, καθώς και τις μελλοντικές κλιματικές συνθήκες. Λαμβανομένου υπόψη του επιπέδου κινδύνου, θα πρέπει να δώσουν έμφαση σε μέτρα που προωθούν τόσο την πρόληψη του κινδύνου δασικών πυρκαγιών όσο και την προστασία και αποκατάσταση της φύσης, αναγνωρίζοντας ότι τα υγιά, ποικιλόμορφα και υπό ορθή διαχείριση οικοσυστήματα θα μπορούσαν να μειώσουν τον κίνδυνο και να στηρίξουν την ανάκαμψη.
6. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να λάβουν μέτρα για την αποκατάσταση υγροτόπων, τυρφώνων, ποταμών και πλημμυρικών περιοχών, τα οποία συμβάλλουν επίσης στη μείωση των κινδύνων δασικών πυρκαγιών και, κατά περίπτωση, να ενσωματώσουν τη διαχείριση του κινδύνου δασικών πυρκαγιών στις πολιτικές τους για τη διαχείριση των υδάτων.
7. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται, εφόσον ενδείκνυται, να εφαρμόσουν καινοτόμα μέτρα πρόληψης των δασικών πυρκαγιών βάσει χειρσαίων λύσεων, συμπεριλαμβανομένων λύσεων που βασίζονται στη φύση, καθώς και αποτελεσματικές πρακτικές στον τομέα της βιώσιμης γεωργίας, της βιώσιμης διαχείρισης των δασών και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, οι οποίες έχουν υλοποιηθεί με επιτυχία, μεταξύ άλλων, στο πλαίσιο διαφόρων έργων που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ.

⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τη στήριξη των στρατηγικών σχεδίων που πρέπει να καταρτίζονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ) και να χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013.

Μέτρα για την ενίσχυση της ετοιμότητας μέσω βελτίωσης των δεδομένων και της έρευνας

8. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να συμμετάσχουν στην ανάπτυξη και την προώθηση της πρωτοβουλίας «Προορισμός Γη», για παράδειγμα μέσω περιπτώσεων χρήσης που θα αξιοποιηθούν πιλοτικά για τη μοντελοποίηση και την πρόβλεψη του κινδύνου δασικών πυρκαγιών.
9. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να χρησιμοποιούν καλύτερα και συστηματικότερα τα ενωσιακά εργαλεία και δεδομένα, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών Copernicus και του EFFIS, κατά περίπτωση, και συμπληρωματικά προς τα εθνικά και περιφερειακά συστήματα, για να υποστηρίξουν την τεκμηριωμένη διαχείριση του κινδύνου δασικών πυρκαγιών, την έγκαιρη προειδοποίηση και τη λήψη αποφάσεων για τη χρηματοδότηση έργων.
10. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να επικαιροποιούν τις οικείες εκτιμήσεις κινδύνου δασικών πυρκαγιών, κατά περίπτωση, και, με βάση τις υφιστάμενες μεθοδολογίες, να χρησιμοποιούν βελτιωμένα εργαλεία ανάλυσης της συμπεριφοράς των πυρκαγιών, με σκοπό τον καθορισμό τομέων προτεραιότητας για την πρόληψη και την ετοιμότητα, μεταξύ άλλων και για τομείς στους οποίους η φύση, η αναψυχή, η στέγαση, οι κρίσιμες υποδομές και τα δίκτυα μεταφορών συνδέονται στενά μεταξύ τους.
11. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αναπτύξουν δυνατότητες ανάλυσης της συμπεριφοράς των δασικών πυρκαγιών και συστήματα υποστήριξης της λήψης αποφάσεων σύμφωνα με τις εθνικές επιχειρησιακές ανάγκες, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης καινοτόμων εργαλείων για σκοπούς διαχείρισης του κινδύνου δασικών πυρκαγιών.
12. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διερευνήσουν περαιτέρω τα αίτια των δασικών πυρκαγιών για την καλύτερη κατανόηση των παραγόντων ανάφλεξης και του ρόλου του κοινού.
13. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να συνεχίσουν την έρευνα όσον αφορά τις πρακτικές διαχείρισης της γης για την πρόληψη των πυρκαγιών, ιδίως όσον αφορά τη διαχείριση των δασών, τη διατήρηση και την αποκατάσταση των οικοσυστημάτων, τη βόσκηση και την αγροδασοπονία.
14. Τα κράτη μέλη θα πρέπει, ανάλογα με τις ανάγκες, να εξετάσουν τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν καλύτερα τις λύσεις και τα εργαλεία που παρέχονται μέσω της αποστολής της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, με στόχο την ενίσχυση των συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης και της ετοιμότητας των κοινοτήτων έναντι των δασικών πυρκαγιών.

Μέτρα ευαισθητοποίησης και ετοιμότητας του πληθυσμού

15. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ευαισθητοποιήσουν τους γεωργούς, τους δασοπόνους, άλλους διαχειριστές γης και τις τοπικές κοινότητες σχετικά με τους κινδύνους ανάφλεξης πυρκαγιάς και τα προληπτικά μέτρα και να διασφαλίσουν τη συμμετοχή τους στην ανάπτυξη και τη χρήση εργαλείων έγκαιρου εντοπισμού πυρκαγιών.
16. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποστηρίξουν ενεργά την τακτική ανταλλαγή πυροσβεστών για την προώθηση μιας κοινής ευρωπαϊκής νοοτροπίας ετοιμότητας.
17. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να διερευνήσουν, με βάση τα υφιστάμενα εκπαιδευτικά συστήματα και προγράμματα σπουδών, καινοτόμα εργαλεία για την ευαισθητοποίηση των παιδιών και των νέων, όπως εκπαιδευτικά παιχνίδια ή εκστρατείες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, και να καταστήσουν διαθέσιμο σχετικό υλικό για προγράμματα εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης του κοινού.
18. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρύνουν τη σύμπραξη τουριστικών πρακτόρων, γεωργών, δασοπόνων, άλλων διαχειριστών γης, τοπικών αρχών και εμπειρογνομόνων στον τομέα της πυρασφάλειας για την ευαισθητοποίηση των τουριστών και των επισκεπτών των δασών σχετικά με τους κινδύνους.
19. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να στηρίζουν την επιχειρησιακή συνέχεια με την προώθηση κατάρτισης για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και την παροχή στοχευμένης χρηματοδοτικής βοήθειας μετά από καταστροφή. Θα πρέπει επίσης να ενθαρρύνουν τις ασφαλιστικές εταιρείες να προβαίνουν σε ταχεία πληρωμή των αξιώσεων.
20. Όπου απαιτείται, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με τον κίνδυνο δασικών πυρκαγιών είναι εύκολα προσβάσιμες και συμπεριληπτικές, μεταξύ άλλων για τους ηλικιωμένους, τα άτομα με αναπηρία και τα άτομα που αντιμετωπίζουν διακρίσεις, φτώχεια ή κοινωνικό αποκλεισμό.
21. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενσωματώσουν τις παραμέτρους διαχείρισης του κινδύνου δασικών πυρκαγιών στα οικοδομικά πρότυπα και στις αποφάσεις χωροταξικού σχεδιασμού, σε συνεργασία επίσης με τις αρμόδιες αρχές, για τη διαχείριση του εν λόγω κινδύνου, για παράδειγμα, σε ζώνες μίξης δασών-οικισμών.

22. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν μέτρα για τη στήριξη των τοπικών κοινοτήτων σε ζώνες μίξης δασών-οικισμών, ώστε να ενισχυθούν η ετοιμότητα και η ευαισθητοποίηση για την αντιμετώπιση του κινδύνου δασικών πυρκαγιών. Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα πρέπει να χρησιμοποιούν, κατά περίπτωση, τα υφιστάμενα εργαλεία σε ενωσιακό επίπεδο.
23. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να ανταλλάσσουν ενεργά ορθές πρακτικές και διδάγματα σχετικά με την ευαισθητοποίηση του πληθυσμού, τα μέτρα ετοιμότητας, την πρόληψη και τις δράσεις που καλύπτουν ολόκληρο τον κύκλο διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών, μεταξύ άλλων μέσω του δικτύου γνώσεων του UCPM, συναντήσεων ανταλλαγής αντληθέντων διδαγμάτων και σχετικών ομάδων εμπειρογνομώνων.

Μέτρα για τη στήριξη της συντονισμένης αντίδρασης

24. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να συλλέγουν και να ανταλλάσσουν δεδομένα σε πραγματικό χρόνο σχετικά με τη συμπεριφορά των δασικών πυρκαγιών για την ενίσχυση της ανάλυσης πυρκαγιών. Οι σχετικοί δείκτες πυρκαγιάς θα πρέπει επίσης να χρησιμοποιούνται στις εσωτερικές επιχειρησιακές διαδικασίες για την αίτηση συνδρομής και για τη στήριξη της λήψης αποφάσεων σε ενωσιακό επίπεδο, ώστε να διασφαλίζεται η αποδοτική χρήση των κινητοποιημένων πόρων.
25. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αξιοποιούν την εκ των προτέρων τοποθέτηση ή ανταλλαγή εμπειρογνομώνων και να παρέχουν προσωπικό και εμπειρογνώμονες στον UCPM, ώστε να είναι δυνατή η ανταλλαγή ορθών πρακτικών. Θα πρέπει επίσης να ενισχύσουν τις δυνατότητές τους όσον αφορά τη στήριξη που παρέχουν ως κράτη υποδοχής, με σκοπό την ενσωμάτωση της διεθνούς βοήθειας, η οποία παρέχεται μέσω του UCPM στα εθνικά τους συστήματα αντίδρασης.
26. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να συλλέγουν συναφή δεδομένα σχετικά με το προσωπικό πυρόσβεσης και να αξιολογούν τις ανάγκες όσον αφορά το εργατικό δυναμικό και την επιχειρησιακή ικανότητα, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τον εποχικό χαρακτήρα των δραστηριοτήτων πυρόσβεσης, με σκοπό τη διασφάλιση της διαθεσιμότητας εργατικού δυναμικού που θα έχει το κατάλληλο μέγεθος και θα είναι επαρκώς προετοιμασμένο.
27. Τα κράτη μέλη, ζητώντας τη σύμπραξη των κοινωνικών εταίρων κατά περίπτωση, θα πρέπει να παρέχουν ασφαλείς και βιώσιμες συνθήκες εργασίας για τους πυροσβέστες και το λοιπό προσωπικό ανταπόκρισης, όπως ενδείκνυται, μεταξύ άλλων μέσω επαρκούς κατάρτισης, προστατευτικού εξοπλισμού και στήριξης της σωματικής και ψυχικής υγείας.

28. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενισχύσουν τον συντονισμό μεταξύ των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης για τη διασφάλιση της βέλτιστης επίγνωσης της κατάστασης κατά τη διάρκεια καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.
29. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν τη διαθεσιμότητα επαρκών μέσων, μεταξύ άλλων αξιοποιώντας ενωσιακά κονδύλια, κατά περίπτωση. Εφόσον ενδείκνυται, η χρήση των κονδυλίων της Ένωσης θα πρέπει να συμβάλει στη στήριξη μιας ισορροπημένης γεωγραφικής κατανομής των σχετικών μέσων σε ολόκληρη την Ένωση, με σκοπό τη διασφάλιση επαρκούς κάλυψης και επαρκών χρόνων αντίδρασης σε όλες τις περιφέρειες της ΕΕ.
30. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνεχίσουν να παρέχουν μέσα και εμπειρογνώσια πυρόσβεσης στην Ευρωπαϊκή Δεξαμενή Πολιτικής Προστασίας, όταν αυτό είναι αναλογικό προς το προφίλ κινδύνου και τις ικανότητές τους. Αυτό ισχύει, αλλά όχι αποκλειστικά, για τα μέσα που αποκτώνται με στήριξη από ενωσιακή χρηματοδότηση.
31. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιδιώξουν τη βελτίωση της διαλειτουργικότητας του πυροσβεστικού εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένης της ορολογίας και των επιχειρησιακών διαδικασιών πυρόσβεσης, ιδίως σε διασυνοριακές περιοχές. Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιδιώξουν να στηρίξουν τη στρατηγική αυτονομία της ΕΕ όσον αφορά τις δυνατότητες αντίδρασης.

Μέτρα ανάκαμψης μετά τις πυρκαγιές

32. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να συλλέγουν πρόσθετα διατομεακά και κοινωνικοδημογραφικά δεδομένα για την ποσοτικοποίηση και την εκτίμηση των υλικών και οικονομικών επιπτώσεων και των επιπτώσεων των δασικών πυρκαγιών στην υγεία, μεταξύ άλλων όσον αφορά την επιχειρησιακή και περιβαλλοντική έκθεση, κατά περίπτωση.
33. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προσδιορίσουν μέτρα και διαδικασίες ανάκαμψης μετά τις πυρκαγιές, μεταξύ άλλων σε σχέση με τη στήριξη της σωματικής και ψυχικής υγείας, με σκοπό την καθοδήγηση των τοπικών κοινοτήτων προς μια βιώσιμη και συμπεριληπτική ανάκαμψη, ώστε να ενισχυθεί η ανθεκτικότητά τους στο μέλλον.

Μέτρα για την ενίσχυση της διακυβέρνησης και της χρηματοδότησης

34. Τα κράτη μέλη θα πρέπει, εφόσον είναι αναγκαίο, να προγραμματίζουν και να διαθέτουν μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση σε όλα τα στάδια του κύκλου διαχείρισης του κινδύνου δασικών πυρκαγιών, με ιδιαίτερη προσοχή στην πρόληψη και την ετοιμότητα, και ενθαρρύνονται να αξιοποιούν τις διαθέσιμες ευκαιρίες χρηματοδότησης τόσο σε εθνικό όσο και σε ενωσιακό επίπεδο, αποφεύγοντας παράλληλα τον περιττό διοικητικό φόρτο. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν ενημέρωση σχετικά με τις διαθέσιμες ευκαιρίες χρηματοδότησης.
35. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν τη δυνατότητα να παρέχουν κίνητρα για τη λήψη ιδιωτικής ασφάλισης που θα καλύπτει τους κινδύνους δασικών πυρκαγιών και άλλους κλιματικούς κινδύνους, προκειμένου να μειωθούν οι οικονομικές απώλειες και η δημοσιονομική πίεση από καταστροφές και να στηριχθεί η ανάκαμψη, για παράδειγμα με την προώθηση της αναγνώρισης από τους ασφαλιστές μέτρων προσαρμογής, ετοιμότητας και πρόληψης κατά τον καθορισμό ασφαλιστρών, μέσω συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα ή μέσω επιμερισμού των κινδύνων μεταξύ οικονομικών φορέων, όπως οι μεταβιβάσεις κινδύνου στις κεφαλαιαγορές.
36. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αναπτύξουν ολοκληρωμένες στρατηγικές διαχείρισης του κινδύνου δασικών πυρκαγιών και συναφή σχέδια δράσης, που θα προσαρμόζονται στις περιφερειακές, εθνικές ή τοπικές συνθήκες, σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές.
37. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να υιοθετήσουν νέες τεχνολογίες και καινοτομίες και να τις χρησιμοποιήσουν, μεταξύ άλλων μέσω επιχορηγήσεων για την ανάπτυξη ικανοτήτων στο πλαίσιο σχετικών προγραμμάτων της ΕΕ, εφόσον ενδείκνυται.
38. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να αξιοποιήσουν πλήρως τη στήριξη που παρέχεται μέσω ενωσιακών πρωτοβουλιών για την ενίσχυση των συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης, των εκτιμήσεων κινδύνου, της ανταλλαγής γνώσεων και ορθών πρακτικών, της ετοιμότητας της κοινότητας και κάθε άλλου προσδιορισμένου τομέα προτεραιότητας.

Μέτρα για την ενίσχυση της διεθνούς συμμετοχής

39. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιδιώξουν την περαιτέρω ενίσχυση της συνεργασίας με διεθνείς εταίρους για τη διαχείριση του κινδύνου δασικών πυρκαγιών.

40. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να συμβάλουν και να δημιουργήσουν συνέργειες για τη στήριξη πρωτοβουλιών που θα μπορούσαν να προωθήσουν περαιτέρω τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών στον τομέα της διαχείρισης του κινδύνου δασικών πυρκαγιών.
41. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνεργαστούν περαιτέρω με τη Forest Europe και τον νεοσυσταθέντα μηχανισμό για τους δασικούς κινδύνους (FoRISK) και να συντονιστούν, κατά περίπτωση, με σχετικές διεθνείς πρωτοβουλίες, όπως ο παγκόσμιος κόμβος διαχείρισης πυρκαγιών που αναπτύχθηκε από κοινού από τον Οργανισμό Τροφίμων και Γεωργίας (FAO) και το Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον (UNEP), με σκοπό την προώθηση της ανάπτυξης ικανοτήτων και της ανταλλαγής γνώσεων σχετικά με την ολοκληρωμένη διαχείριση του κινδύνου δασικών πυρκαγιών.

Λουξεμβούργο, ...

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος / Η Πρόεδρος
